

Verksamhetsberättelse år 2021

Styrelsen för Naturskyddsföreningen Roslagen, lokal krets i Norrtälje kommun, avger härmed sin verksamhetsberättelse för sitt 51:a verksamhetsår.

Medlemmar

Föreningen har enligt utdrag ur medlemsregistret i februari 2022 totalt 1633 medlemmar, varav 1138 är fullbetalande medlemmar, 492 är familjemedlemmar och tre är hedersmedlemmar gällande 2021.

Förtroendevalda

Styrelsen har haft nio protokollförda sammanträden: januari, februari, mars, april, juni, september, oktober och december. Vid oktobermötet deltog representanter från Länsförbundet. I maj (18/5), augusti (19/8) och november (25/11) genomförde vi s k verksamhetsträffar med speciellt inbjudna förutom styrelsen. I maj träffades vi på Färsna gård, i augusti på Växplats Nybyn och i november på Färsna gård.

Vid årsmötet den 24 mars 2021 valdes följande till styrelse, revisorer och valberedning:

Post	Namn	vald till år
Ordförande	Ola Nordstrand	2022
Kassör	Gabriel Liljenström	2022
Ledamot	Per Bengtson	2023
Ledamot	Victoria Janson	2023
Ledamot	Christoffer Hallbäck	2022
Ledamot	Sofia Gröhn	2023
Ledamot	Tyra Blum	2022
Suppleant	Katja Wiezell	2022
Revisor	Dan Johansson	2022
Revisor	Susanne Ortmanns	2022
Revisorsuppleant	Suzanne Breitholtz	2022
Valberedning	Kajsa Dufbäck (sammankallande)	2022
	Vakant	2022

Naturskyddsföreningen Roslagen har varit representerade i:

Norrtälje Naturvårdsstiftelse: Rolf Embro (ordinarie), Katja Wiezell (ersättare).
Ängsö skötselråd: Kjell Färnkvist.

Information

Program

Två programblad har skickats ut till medlemmarna och lagts ut på Norrtälje stadsbibliotek och dess filialer samt på Rådmansö bageri m fl ställen. Programbladen omfattade vår/sommar 2021 och höst/vinter 2021/22.

Webbsida och sociala medier

Anette Mustonen har ansvarat för kretsens hemsida under inledningen av 2021, därefter har Victoria Janson tagit över ansvaret för www.roslagen.naturskyddsforeningen.se. Även Lasse Björklund har kunnat uppdatera hemsidan.

Victoria Janson och Christoffer Hallbäck har haft ansvaret för kretsens Facebooksida "Naturskyddsföreningen Roslagen" från och med mars 2021.

Debattartiklar, insändare och mediainslag

Det har stundtals under året 2021 varit tätt med artiklar i främst lokala medier och framför allt då det har varit klimataktioner eller annat som har med klimatet att göra. Våra arrangemang har oftast syntts i kortare artiklar i främst Norrtälje Tidning (NT). Det har också varit en bra aktivitet på Facebook under året. Däremot har vi varit dåliga på att hålla igång vårt Instagramkonto.

Januari:

Fiskmåsar och grönfinkar hotar stoppa bostadsbygge – artikel i NT 210127 med anledning av att Tallhöjdens bostadsplaner får läggas om eller t o m ner

Mars:

Kvinnodagen inspirerade Tyra Blum att bli politiker – artikel i NT 210309

Industrifisket skadar hela fiskbeståndet i skärgården – debattartikel i NT 210310

Monstertrålare hotar strömmingen i Roslagen – artikel i NT 210311 med anledning av fiskefrågan och den debattartikel som vi undertecknade ihop med Österåkerskretsen m fl Strömmingsfiske med jättetrålare – debattartikel i Mitt Roslagen 210311

Rädda strömmingen – förbjud storskaligt trålfiske i Östersjön – debattartikel i DN 210319

Annorlunda klimataktion på torget – artikel i NT med anledning av klimataktion med installation i NT 210322

Så in i vassen med skräp – artikel i NT 210329

Uggle safari utanför Edsbro – artikel i NT 210331

April:

Sluta förstör klimatet med våra pensionspengar – debattartikel i NT 210408

Sluta förstör klimatet med våra pensionspengar – debattartikel i Mitt Roslagen 210422

Blanda inte in pensionspengarna i klimatet – replik på vår debattartikel, i Mitt Roslagen

Jakten på Bombmurklan – artikel i NT 210415

Maj:

Norrtälje kommun kan hjälpa till att rädda bina – debattartikel i NT 210506

Fullspäckad vecka i naturens tecken – artikel i NT 210518

Han vill få fler att upptäcka den hotade fladdermusen – artikel i NT 210518

Så kan Norrtälje kommun rädda bina – Insändare i Mitt Roslagen 210520

Naturstigen i Mälby förinvigdes den 22 maj – artikel i NT 210527

Juni:

Vi kan alla bidra till att målen uppfylls – debattartikel i NT 210611

Juli:

Kommunekologen som försvann – debattartikel i NT 210712

Kommunekolog – en viktig kugge i den kommunala planeringen – debattartikel i Mitt Roslagen 210715

Vasstaket på Väddö blir bihotell på Färsna – artikel i NT 210719

”Det var ett avsteg från våra rutiner” – artikel i NT 210810 med anledning av deras skogsartikelserie

Hög tid att satsa på solceller – debattartikel

Annons om höstens arrangemang i Mitt Roslagen 210825

September:

En guidning i Norrtälje hamn – artikel i NT 210901

Slätter på Marn – artikel i NT 210922

Visning vid Erkens strand – artikel i NT 210924

Oktober:

På skogsvandring med Naturskyddsföreningen – artikel i NT 211001

Skogsvandring gav felaktig information om skogsbruk – replik på vår artikel, i NT 211007

Det finns ingen dold agenda – replik på repliken ovan, i NT 211011

En ambitiös kommun måste ha ett klimatkontor – debattartikel i NT 211018

Byggandet och klimatkrisen – annons i NT 211019

Skräpplockardag längs Norrtäljes stränder – artikel i NT 211020

November:

Vätgas – för både produktion och lagring av energi – annons i NT 211109

Svampfokus under hösten – artikel i NT 211111

December:

En fullspäckad höst med Naturskyddsföreningen – artikel i NT 211109

Verksamhet

Kläppenstugan

Det var högt tryck på Kläppenstugan under 2021. Under v.18-19 och v.24-35, var stugan uthyrd. Många hörde av sig och ville hyra under högsäsong.

Inga renoveringar har utförts på stugan under 2021 men ett behov finns framöver att renovera fönster, bygga nytt utedass m.m.

Roslagens Naturvårdspris

Naturvårdspriset delades ut för 34:e året i samarbete med Norrtälje Tidning. Bland de nominerade kandidaterna för 2021 tilldelades priset Väddö Gårdsmejeri. Priset kunde inte delas ut som tänkt på nationaldagen med anledning av den pågående pandemin, utan delas förhoppningsvis ut 2022 tillsammans med 2020 års pristagare, med största sannolikhet den 6 juni 2022.

Genomförda programpunkter

Det har ju varit fortsatt osäkert på evenemangsfronten p g a den pågående pandemin så vissa evenemang har ställts in eller flyttats. Under året har följande programpunkter genomförts:

Datum	Program	Antal deltagare
211217	Spåra rovdjur i Roslagen	inställt
210127	Visning av akvaponin	inställt
210215	Ugglesafari	24
210220	Klimatseminarium	inställt
210324	Årsmöte (hybridmöte)	14
210327	Skräpplockardag med Stellan Armandsson	16
210411	Jakten på bombmurklan	16
210426	Kornas planet (digitalt föredrag)	44
210505	Hållbara hav (digitalt föredrag)	42
210515	Ätbar vandring på Riddersholm	18
210522	Vandring på Naturstigen i Mälby	15
210605	Naturvandring på Häverö Prästäng	24
210826	Guidning Norrtälje Hamn	9
210828	Cykelmanifestation	8
210905	Slätter på Marn	10
210908	Visning av Erkenlab	14
210918	Skogsvandring	12
210925	Klimatseminarium Campus	35
210926	Svampexkursion	17
211009	Skräpplockning med Stellan Armandsson	8
211016	Svampexkursion	18
211023	Bygg klimatsmart – seminarium Campus	19
211024	Skogen som inte försvann	20
211113	Vätgasseminarium	50
211118	Besök på akvaponin	14
211127	Röjning och eldning på Naturstigen i Mälby	9
211205	Adventsvandring	12

Som synes många inställda aktiviteter och det är nästan uteslutande på grund av den pågående pandemin, men även något inställt med anledning av dåligt väder eller för få anmälda.

Grupper

Skogsgruppen

Skogsgruppen har inte haft regelrätta möten under året, men många av föreningens aktiviteter har koppling till skog.

Bland annat arrangerade vi en "stubsittning" – ett möte i skogen med en skribent och en skogsägare som kritiserat naturvården mycket. Mötet var bra och ledde till en ökad förståelse för varandras perspektiv.

Vi skrev också en hemställan till skogsstyrelsen 27 april 2021 för att stoppa avverkningen av ett tjäderspelsområde i Almunge, samt en hemställan till skogsstyrelsen 11 juni 2021 för att stoppa avverkningen av en viktig rekreationsskog med höga naturvärden vid Bärsjön i Bergshamra.

Och några skogsrelaterade programaktiviteter....

- Bombmurklevandring 11/4.
- Skogsvandring 18/9
- Svamputflykter 26/9, 16/10,
- Skogen som inte försvann 24/10
- Røjning på Naturstigen i Mälby, Väddö 27/11

Solcellsgruppen

Solcellsgruppen har fortsatt arbetet med att påverka och informera boende i Norrtälje kommun om solceller och förnybar energi. Ett begränsat antal studiebesök har genomförts hemma hos några av gruppens medlemmar med egna solcellsanläggningar på fristående hus eller i bostadsrättsförening.

Klimatgruppen

Under större delen av våren har gruppen haft digitala möten två gånger i månaden, där vartannat utgjordes av ett temamöte i studiecirkeln skogen och klimatet. Där diskuterades teman såsom biodrivmedel, alternativa skogsbruksmetoder och skogen i Norrtälje. På en träff bjöds också en representant från Skogsstyrelsen in som gäst.

Den 24 april hade Fridays for Future en global aktionsdag under parollen #NoMoreEmptyPromises. Fridays for Future Norrtälje, som är en del av klimatgruppen, medverkade då genom att anordna en manifestation med kartongfigurer på Stora torget eftersom restriktionerna inte tillät några folksamlingar. Det fanns möjlighet för förbipasserande att rita och skriva egna budskap på figurerna. Responsen blev god. Manifestationen uppmärksammades även i Norrtälje Tidning.

När restriktionerna lättades under sommaren blev det återigen så gott som veckovisa strejker/demonstrationer på Stora torget. Den 24 september var det en till global aktionsdag med Fridays for Future som uppmärksammades av Fridays for Future Norrtälje på sociala medier och med en fysisk strejk på Stora torget.

Innan det blev återgång till restriktioner på en fjärde våg av Covid-19 så hade vi en klimatsamling på Färsna gård. Där kom vi fram till att vi skulle skicka ut en enkät till politikerna med frågor om klimat- och miljöinriktning, på initiativ av Torbjörn Vennström. Vi bestämde också nya dagar och rutiner för samlingarna på Stora torget på lördagar kl 13-15.

Projekt

Tätortsnära natur

Projektet Tätortsnära Natur har rullat på under 2021 och flera av skogsgruppens aktiviteter har gått in under projektet. Projektrapporten var i princip klar under hösten 2021 och därmed avslutas projektet som drivits föredömligt av Ossian Rydebjörk som framöver kommer att arbeta vidare med flera andra projekt för Norrtälje Naturcentrum, ROF och RNF.

Remisser och yttranden

Fem detaljplaner hos Norrtälje kommun, en fördjupad översiktsplan som varit ute på remiss under 2021 har bemötts med yttranden från RNF. Även två överklaganden har lämnats in.

Yttrande gällande detaljplan för Sparven 1-5 i Norrtälje stad

I januari 2021 lämnade RNF in ett yttrande gällande detaljplan för Sparven i Norrtälje stad.

RNF ville framföra att det känns tråkigt att en gammal "trästad" som Norrtälje stad förvandlas till en betongstad, fränsett den gamla stadskärnan. När det gäller detaljplanen för Sparven 1-5 i Norrtälje stad så är det skissat på ett nytt kvarter med nya betonghus som ersättning för de villor och stadsvillor som finns där idag.

RNF motsätter sig starkt att Norrtälje stad sakta men säkert förvandlas mer och mer till en betongstad och ser gärna att den plan för Sparven som föreligger ställer högre krav på träbyggnation, takvinklar som gynnar solenergi och där betong ingår ställa krav på miljöbetong, samt att det blir en starkare markering för den grönstruktur som planområdet kommer att ingå i och inte bara ett så kallat släpp mellan några av husen.

Yttrande gällande detaljplan för kvarteret Kungsängsliljan, del av fastigheten Tälje 2:195 med flera, i Norrtälje stad

I mars 2021 lämnade RNF in ett yttrande gällande detaljplan för kvarteret Kungsängslilja. Norrtälje kommun har planer på att bygga en skola på fastigheten.

RNF gick igenom de utsända handlingarna och la extra stort fokus på det som står i naturvärdesinventeringarna som utförts. Vi jämförde även planen med de riktlinjer som finns för hur stora lek- och friytor som rekommenderas för barn i grundskolan. I planen anges en kvadratmeteryta per barn på ca 20 kvm om det blir en skola med ca 610 elever (räknas parkområdet in blir det ca 25

kvm/barn) och bara 13 kvm om det blir en skola med ca 860 elever (räknas parkområdet in blir det ca 16 kvm/barn). Vi anser att den föreslagna storleken på lek- och friytor är alltför snålt tilltagen med hänvisning till Boverkets kartläggning och vad forskarna anser är stort nog. Vi tycker också att det blir ett alltför stort intrång på de vattenlevande djurens habitat, som finns i de befintliga dammarna, om den så kallade parkmarken räknas in i barnens lek- och friytor.

Yttrande gällande detaljplan för Måsholmen, del av fastigheten Humlö 1:4

I oktober 2021 lämnade RNF in ett yttrande gällande en ny detaljplan för Måsholmen, trots att Mark- och Miljödomstolen i februari yrkade avslag på kommunens förslag till plan då de kallade de nya fastigheterna för kompletterande byggnader. Vi hänvisade till avslaget och skrev senare en överklagan som det står mer om längre ner i handlingarna.

Så här skrev vi vidare i yttrandet...

”Att anta den här föreslagna planen anser vi strida mot såväl strandskyddet som det rörliga friluftslivet då den yta som planen anger inkräktar på ett i stort sett orört naturområde. Dessutom har vi fått oss delgivet att det pågår ett tillsynsärende i Bygg- och Miljönämnden (skövling inom strandskyddat område) som överklagats av Länsstyrelsen.

Naturskyddsföreningen Roslagen har tidigare (2019-02-20) tillsammans med Roslagens Ornitologiska Förening skrivit ett yttrande där vi framhåller att ytterligare exploatering av Måsholmen är ytterst olämplig av flera skäl. Bland annat finns där ett antal äldre lindar med bohål, som är av stor vikt för häckande fåglar som kräver en viss distans till bebyggelse för att fortsätta nyttja bohål.

Vi avslutar nu liksom då (2019) med att vi motsätter oss å det bestämdaste ytterligare exploatering av Måsholmen. Den naturvärdesinventering som gjordes 2016 och den samlade kunskap som finns om områdets samlade natur- och friluftsvärden talar starkt för att bevara kvarvarande områden på Måsholmen helt intakta från exploatering.”

Yttrande detaljplan Skärsta 1:189 med flera

I augusti 2021 lämnade RNF in ett samrådsyttrande angående detaljplan för Skärsta i Skebobruk, i nära anslutning till Skeboån.

”Eftersom det i samband med planens utförande kommer att krävas att alla fastigheter är anslutna till kommunalt VA och att dagvattenhanteringen sker i det kommunala dagvattennätet, så kommer detta i sig säkerställa att Skeboåns vattentäkt inte kommer att kontamineras av dagvatten från fastigheterna i Skärsta industriområde.

Den våtmark som ligger öster om Skärsta 1:189 m fl och som idag är kommunal mark behöver inventeras innan planen kommer till stånd. Detta för att säkra att inga höga naturvärden eller arter som är skyddsvärda kommer att påverkas negativt av utökad bebyggelse och verksamhet i området. Skulle höga naturvärden eller skyddsvärda arter påträffas i anslutning till planområdet bör planen ändras till förmån för dessa.

Ett annat positivt inslag, förutom att dagvattenhantering m m kommer att förbättras, är att det blir en förbindelse genom en bro för gående och cyklisterna över Skeboån, samt att det kommer att genomföras sanering av den nu förorenade marken inom planområdet.”

Yttrande gällande detaljplan för Marknadshagen 15-17 m fl i Rimbo församling

I augusti 2021 lämnade RNF in ett yttrande angående detaljplan för Marknadshagen m fl i Rimbo. Vi ställde oss positiva till planen då ”bebyggelse anläggs på redan exploaterad mark, med närhet till

skola, förskola, kommunikationer etcetera. Att förtäta tätorter är ett hållbart sätt att utveckla staden. Detta är en viktig del i kommunens utveckling, men det ska inte ske genom att man tar bort värdefulla naturvärden och ytor för rekreation.”

För att förtydliga att vi värnar om de naturvärden som lyfts fram vid bl a naturvärdesinventeringen skrev vi att..

”Med hänvisning till ovanstående (det citerade i inledande text) och den naturvärdesinventering som har gjorts 2018 och den åldersbestämning av tallarna från 2019, så anser vi att barnens upplevelser i den nära naturen ska värnas och att de tallar som finns i planområdet bör bevaras för framtiden. Några av de tallar, men också en del ekar, som nämns som särskilt skyddsvärda ligger i direkt anslutning till den yta där de tre punkthusen ska byggas. Enligt naturvärdesinventeringen har två av tallarna spår av den rödlistade skalbaggen reliktböck.

Vi anser att kommunen bör värna de skogspartier som finns kvar i området och skapa en plan för att gynna och utveckla naturvärden och rekreation. Tillgängligheten för allmänheten kan exempelvis förbättras genom att en trappa och en stig skapas upp till vattentornet från den branta norra sidan. Skötseln av gräsytor och vägkanter i området kan anpassas för att gynna bin och andra pollinatörer, genom att delar av gräsytorna anläggs som blommande mager mark och slåttras sent. Andra delar av ytorna ska givetvis också syfta till lek och rekreation.”

Överklagan gällande beviljad strandskyddsdispens inom Mora 1:55 Östervik, Bergshamra

RNF inlämnade i september 2021 in en överklagan gällande beviljad strandskyddsdispens inom Mora 1:55 Östervik, Bergshamra. Strandskyddsdispensen är sökt i syfte att bygga ut en småbåtshamn i Österviken.

Österviken är en relativt skyddad vik med mycket bebyggelse runtomkring. Det finns redan idag många bryggor och båttrafiken är frekvent främst under sommarmånaderna. RNF skrev bl.a. i sitt överklagande att beviljat bygglov och strandskyddsdispens till att befintlig brygga byggs ut ca 20 m i viken innebär att ca 15 fler båtar kommer att trafikera viken under sommarmånaderna. Både djurliv på land och i vatten kommer att bli störda mer än idag, främst under fåglars häckningsperiod och fiskars lekperiod. Vi i RNF är rädda att denna strandskyddsdispens underlättar för att fler strandskyddsdispenser i framtiden beviljas i en redan hårt belastad vik. De kumulativa effekterna av att båttrafiken ökar och ökar kommer på sikt att få en påtaglig effekt på djurlivet.

Länsstyrelsen upphävde i december 2022 nämndens beslut att bevilja bygglov och strandskyddsdispens, vilket glädjer RNF.

Överklagande gällande detaljplan för Måsholmen, del av fastigheten Humlö 1:4

RNF inlämnade i oktober 2021 in en överklagan gällande detaljplan för Måsholmen, del av fastigheten Humlö 1:4.

RNF anser att Måsholmen varit skyddad genom såväl strandskyddet och en plan som främjar till att skydda naturen och det rörliga friluftslivet. Vi hänvisade också till det tidigare beslutade § 113-förordnandet samt det avslag som Mark- och Miljöödomstolen fastslog i sitt avslag - 2021-02-23 Mål nr p 4574-20 i Nacka tingsrätt som tydligt anger att detaljplanen inte kan klassas som komplementbyggnader (vilket angivits) till redan befintlig byggnation.

I överklagan skrev vi bl.a. att antagande av den här föreslagna planen strider mot såväl strandskyddet som det rörliga friluftslivet då den yta som planen anger inkräktar på ett i stort sett orört naturområde.

Yttrande gällande Fördjupad Översiktsplan Rimbo 2050

I november 2021 lämnade RNF in ett yttrande om fördjupad översiktsplan i Rimbo.

Bland annat hade vi åsikter om hästnäringen. Att ridning finns med som organiserad aktivitet i den fördjupade översiktsplanen är positivt men det saknas såväl text om hästar som ryttare. Det är många som flyttar till orten för att kunna ha häst och kunna rida och antalet hästar ökar stadigt och då krävs infrastruktur för detta för att hästarna ska kunna tränas och motioneras dagligen. Dessa utövare deltar sällan eller aldrig i organiserade aktiviteter. När ska hästen få en plats i infrastrukturen, frågar sig några av medlemmarna i RNF.

Andra delar av planen har vi uppfattat som mycket positiva och det gäller bland annat grönytefaktorn som ska bidra till att stärka spridningssamband på kvartersmark och platsmark, förstärkta skyddsåtgärder för skyddade arter vid exploatering av vissa områden och att områden med biologiskt värdefulla inslag inte ska exploateras överhuvudtaget. En variation av träd tar vi för givet om planen är att gynna den biologiska mångfalden liksom att gräsytorna får ge vika för ängsmark. Vår önskan och förhoppning är ju att planen kan ge utrymme för blommande välgäklar och bättre förutsättningar för våra så viktiga pollinatörer.

Avslutning

2021 blev trots att en pandemi drabbade Norrtälje, Sverige och världen ett aktivt verksamhetsår och framför allt har vi blivit involverade i en hel mängd olika planärenden – på gott och ont. Vi har också haft ett aktivt samarbete med Roslagens Ornitologiska Förening främst rörande planarbetet men också gällande naturvandringar, svampexkursioner, projekt (pågående och kommande) etcetera.

Vi har också haft fortsatta träffar med Teknik- och klimatnämndens presidium och hållbarhetsstrategen Hanna Leife om kommunens pågående och kommande klimatarbete. Dessa träffar initierades efter den stora klimatmanifestationen med över 500 personer 2019.

Ett utökat samarbete generellt med kommunekologen och planavdelningen och inte minst med Norrtälje Naturcentrum har kommit till stånd och det ska vi försöka förvalta på bästa möjliga sätt även under det kommande verksamhetsåret.

Tack till alla medverkande för fantastiska insatser under verksamhetsåret 2021!

Styrelsen för Roslagens Naturskyddsförening 2022-03-16

Ola Nordstrand

Victoria Janson

Sofia Gröhn

Per Bengtson

Gabriel Liljenström

Christoffer Hallbäck

Tyra Blum

Katja Wiezell

